

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre 4 korona
Fél évre 2 korona
Negyed évre 1 korona

Vegyes tartalmu hetilap. Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth Lajos-utca 9. sz., hová a lapot érintő megbeszések intézendők.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közöl.

A nép szava.

Megválasztotta biráját a mult szerdán Mindszent közönsége. Köteles tisztelettel hajlunk meg akarattnyilvánulása előtt. Megmutatta, hogy ha akadnak egyének, akik a mindennapi munkában elfásult választókat fölébresztik: tudja kötelességét és kivágja falujának becsületét.

Elismerés illette a hetes bizottságot nemes vállalkozásáért; elismerés illette azon választó polgártársainkat, akik nem hagyták magukat megfélemlíteni a lépten-nyomon folytatott hajszával, hanem nyílt homlokkal léptek az urna elé s adták le elfogulatlan szavazatukat a piacon meghurcolt volt biránkra: Veres Sándorra és visszaültették abba a székbe, amelyben a község ügyeit közel öt éven becsülettel, odaadással szolgálta.

Megnyilatkozott Mindszent józan népe; félelmetes többséggel adta tudtára az okvetetlenkedőknek, hogy a hü szolgálatot, az önzetlenül szerzett érdemeket tudja méltatni és elégtételt ad, ha kell fényeset, az ok nélkül meggyanusított tisztviselőknél.

Elnémította 242 szavazatával a 80-ak által világgá szórt meggondolatlan rágalmakat s méltóságos bizodalommal

tette le sorsát a jövő év vége Sándor kezébe.

Nem kell bizonyítani, hogy ugyan ezen bizodalom nyilvánult a fontos pillanatot átérző azon egyének iránt is, akik a község jóhírnevének megvédésére szállottak sikra és vezették győzelemre a diadal-ittas választók seregét.

Valljuk meg őszintén, jól esett ezen sokak által alig remélt győzelem mindazoknak, akik sajtó kebellet tekintetek az utóbbi időkben lábra kapott rakoncátlanok szereplőinek minden jobb érzést lábbal taposó üzemre.

S valljuk meg azt is, hogy sokan kívánjuk: bárcsak a mostani választást ily szépen intézett hetek a község ügyeinek vezetésében másszor is ily kedvező eredménnyel működjenek.

Vonják le a tanulságot a lefolyt választásból, hogy ha nem riadnak vissza a sippal-dobbal csinált műhangulatától, akkor mindig találunk közjük sereglő annyi jóézésű választó polgártársat, amennyi elég lehet a hivatlanok, a kevés dohányuak távortartására.

Akad mindenha kellő számu választó, aki amikor birót akar választani, mérlegelni tudja, hogy ki szolgálhat például embertársainak munkája, érényei, érdemei által.

Cáfolat volt e választás mindazoknak, akik Veres Sándor ellen dolgoztak nyíltan vagy titokban.

Elégtétel volt a főszolgabirónak a megsemmisített választásért.

Mutatja, hogy csak néhány egyének, a nagyközönség előtt is ellen-szenvvel fogadott mozgalma kívánta a régi választás megsemmisítését, a választók többsége meg volt elégedve első ízben választott birájával.

Tanulságot vonhatnak le a választásból azok is, akik a hangzatos ígéket hirdető próféták után vakon szoktak menni.

A kisemberek gyermeteg gondolkodását még mindig sikerült nálunk a köztük forgoló és ellenőrizhetlen ráfogásokat merészen és felelőtlenül gyártó népboldogítóknak megmételyezni. Még mindig hálás mumus e népboldogítók nyelvén egyik vagy másik uradalom és a hatóság.

Rendszerint az uradalmak képzelt „titkos“ (?) céljait rebesgetik, ugyanakkor a maguk titkos céljait leplezgetvén. Uszítják a tájékozatlan népet minden, mindenki ellen, ami és aki nekik utjukban van, aki nekik szolgálatjukba nem szegődik.

Magukat vallják a nép barátainak, látszólag küzdenek még az általános

TÁRCA.

SIROK KÖZÖTT.

Szeretek sirok közt járni: szeretem felkeresni azokat a helyeket, ahova az emberek halottaikat rejtik. Elrejtik mindazokat, akiknek útjába rózsát, tövist vagy követ szórtak, de akik most olyan mélyen alusznak, hogy nem éri már el őket sem gyűlölet, sem szeretet.

A szerelem már nem festi pirosra orcájokat; a gyűlölet elvesztette tövisét és hidegségét, mert minden bánat porrá leszen a halottak városának kapujában.

Ha nyugalomra, csendre vágyom — itt, a halottak városában meglelem. Ha felnyitom a csöndes lakok birodalmának kapuját, mindig megfogja kezemet valaki, akit nem látok és megparancsolja lábamnak, hogy óvatosan és könnyedén haladjak a fehér fővényes utakon. És a füben, mely ott zöldel a sírokon; a füben és virágban, amely a hanton s a sarkok körül nyílik, sok-sok hang suttog felém.

Nem olyan lármás hangok, mint künn, a nyughatatlan életben; melyek kiáltó fájdalomról vagy vérvörös szenvedélyekről regélnek; melyek elbágyadnak, elnémulnak s halk nyöszörgésben halnak el, amikor a kimerülés már megbénítja az emberek szívét és megfosztja őket minden érzelemtől. A néma

lakok birodalmában szelid, lágy csengésű hangok fogadnak. Ott rezegnek a levegőben, mindig egy magasságban, olyan hárfa hurjaitként, melyeket láthatatlan kéz halkan penget.

Odakünn oly sokat hazudnak a hangok: epedő hangon, hangos garral ígérnek és csábitanak; de ha jó a gond s a bánat, eltompulnak, hidegekké lesznek és gunyakacajba vesznek ha csalással s árulással találkoznak. De azok a hangok, amelyeket én a sírok között hallok, nem csábitanak, nem toladoknak hozzám erőszakosan, könyörögve: csak halkan terjednek el körülöttem. És én boldog vagyok, hogy így lehetek, és nem szeretném nélkülözni e hangokat. Olyanok, mint az anya szelid szava, aki a szobából kiszól az udvaron játszódozó gyermekének: „Játszszál még egy darabig, kicsikém, de ha majd nagyon elfáradtál, akkor jer be anyádhoz . .

Ha idegen városba kerülök, az első embertől, akivel találkozom, megkérdem, merre visz az ut a temetőbe? És odamegyek, hogy egy darabig hallgassam a szelid hangokat és az elmúlt nemzedékek közt éljek. A halottak sírjaiból igyekszem felismerni a körülötök élőket. Elhaladok a sok pompás, díszes márványemlékek mellett, amelyen kérkedő, gyakran oly hazug dicséző szavak díszelnek aranybetűkben, és megkeresem azokat, akik egyszerű fakereszt, alacsony hant alatt pihennek. És ha itt lelek gondozott sírokat, virágot, melyet hü barátság vagy soha nem szűnő szerelem ültetett, vidáman megyek az emberek közé, akik a holtak otthona körül

laknak, mert tudom, hogy köztök sok jó, barátságos szivre talállok.

De szomoruan hagyom el a holtak világát, ha dudva nő a korhad, kidőlt fakereszték körül, mert látom, hogy elfelejtették a holtakat az élet hiu örömei és lázas mámore közepette.

Szoholsem olyan könnyű a járásom, mint a halottak közt. Miért gyászoljak azokért, akik itt lenn alusznak, még ha ismertem vagy szerettem volna is őket? Tudom, hogy mindazok, akik itt len alusznak, szeliden pihennek: azok is, akik halvány, aggódva remegő ajakkal mentek az utolsó álmok elé; akiknek az volt az életcéljuk, hogy mohó, kapzsi kézzel habzsoljanak össze minél többet a hamisan csillogó aranyból és az élet futó örömeiből és még utolsó percekben is azon keseregnek, hogy nem kaparinthattak össze többet. És szeliden pihennek azok is, akiknek jelszava volt, adjanak s egy mosolygó ajakkal fogadták az utolsó álmok békével teli csókját. Tudom, hogy jól vannak itt mindannyian: akik önmagukat csalták és azok, akiket megcsalt az élet s megcsaltak az emberek.

Szomorúság csak akkor fog el, ha olyanok sírjához kerülök, akiktől kemény, könyörtelen élet után, megtagadták a helyet a szentelt földben; akik megtévedtek életük útjában és akik magányosan és elhagyva alusznak a temetőn kívül olyan sírokban, amelyeket nem gondoz senki, nem látogat senki.

választási jogért is, de jogvesztettnek szeretnék látni az akár aktív, akár nyugdíjas uradalmi alkalmazottakat, ha az ellenpárton volna légyen az a legkisebb csósz vagy béres.

Bár a község ügyeinek intézésénél politikai árnyalat szerint nem volna szabad elhelyezkedni, Korom István a szociálistákat hajtotta föl maga mellett, bejutásától azok reméltek sokat.

Azonban alighanem találóan jegyezte meg a község háza előtt egyik vastag nyaku választó, hogy: „hát csak választások meg Pistát, most még befelé ugat, ha belül lesz, majd kifelé ugat ő is, mint a többiek.

Régi igazság az, hogy ha ígéretek árán kegyet oszt a nép, kegye nem állandó. Megunja mihamarabb minden választottját. Marja mielőbb és kénytelen a választott kifelé ugatni.

Veres Sándort a nép emelte a bíróságba, nem is pályázott rá, ime, ma kerékbe törték azok a nyolcvanak, pedig állandóan érettek dolgozott.

Szükség van tehát „hetek“-re akik a kisembereket fölvilágosítják és a jó utra visszaterelik. A józanabb elem csakhamar meglátja, hogy igaz barátai nem azok, akik rajta élnek, hanem azok, akik megélhetésén javítanak, s előmozdításán önzetlenül fáradoznak.

Építsünk a romokon.

A kivándorlás orvosszereiből egész patikára valót kotyvasztottak már össze szociológusaink és nemzetgazdászaink. Hangoztatták adórendszerünk reformját, az utlevél-törvény szigorítását, a kivándorlás megszorítását, a Cunárd-szerződés revízióját, munkás jóléti intézmények létesítését és több efféjét.

Mi különbséget kívánunk tenni a tekintetben, hogy a javasolt intézkedések a kivándorlásra teljesen kész, preparált emberanyagra vonatkoznak-e, vagy sem.

Szomorú vagyok, nem miattok, mert hiszen ott éppen olyan mélyen és szeliden alusznak, mintha szentelt földben pihenének, hanem az emberek miatt, akik nem tudnak felejtetni, bár a halál, mely mindent kiegyenlít, már kitörülte ezt a szerencsétlen tartózkodást az élet kegyetlen számlájából. Fekete vonalat húzott minden alá, ami sötét, bánatos és kétségbeesett volt ebben az élettörténelemben . . .

Sehol sem olyan tiszta az én elmém, mint hogyha temetőben járok: A hangok, melyek itt felém csengnek, nem hazudnak — tisztán és tömören hangzanak. Nem zárnak magokba sok csábítást — csak egyetlen, nagy, megnyugtató ígéretet tesznek: hogy nyugalmat adnak mindazoknak, akik az életben megcsalhatottak. Nem hangosak, csak halkán suttognak:

„Játszál még egy darabig, gyermek ott künn, az emberiség nagy kertjében, Dalolj még ha tudsz, a többiekkel; örülj ha tudsz a sok fénylő, piros virágnak. A nap még magasan fenn van az égen. De majd ha lemenőben lesz és belefáradtál a játékba; a nagy kertre leszáll az alkonyat, mely hidegségével elűzi tőled a dalt és gyászleppellel vonja be a sok piros virágot, akkor, akkor aztán jer hozzánk, gyermek.“

E szelid hangokért szeretek én sirok közt járni . . .

Olyan törvényes intézkedéstől, melyek a már kivándorlót kívánják rendszabályozni, mint: hajószerszám megváltoztatása, utlevél-törvény, visszavándorlás elősegítése, nem sok eredményt remélünk, azonban egyenesen veszélyesnek kellene tartanunk az oly törvényes intézkedést, mely a kivándorlást lehetetlenné akarná tenni. Jelen viszonyaink között mégis csak biztonsági szeleptül szolgál a kivándorlás, melyen át a népelégedettség robbanó feszereje is eltávozik.

Minthogy azonban tény, hogy csáb és ügynöki rábeszélés is kivándorlásra bír némelyeket, az ügynökök csábítását és garázdaságát meg kell szüntetni.

Utlevél-törvény szigorításától semmit sem várunk, mert utlevél nélkül is elegendő távoznak s ha nehezen fognak utlevélhez jutni, a nélkül fognak menni.

A titkos kivándorlási ügynökök irtása azonban több, mint kívánatos. Az egymás között éles versenyt folytató hajóvállalatok titokzatosan és ellenőrizetlenül működő ügynökeinek kezei messzire érnek és a helyi közigazgatásban is nyomukra bukkanunk.

Tudomásunk van róla, hogy egyes hajótársaságok a nagy kikötőkben a visszatérő magyarok közül tobprozzák legértékesebb ügynökeiket, kiket jól megfizetnek s Amérikába való esetleges visszatérésük esetén ingyen szállítanak. Ezekről a nép véréből való ügynökökről tehető fel leginkább az, hogy olyanokat is kivándorlásra bírhatnak, kik nélkülük nem gondoltak volna rá.

Egyáltalán a titkos kivándorlási ügynökségek az egyetlen pont a kivándorlás ügyében, melynek irtására drákói rendszabályokat sem tartanánk szigorúknak.

A visszavándorlás elősegíteni okvetlen kell. Csakhogy féltő, hogy a magyar nemzetgazdaság nem sokat fog nyerni azokkal a kivándorlottakkal, akiket visszacsalogatni lehet.

Az adótörvény revíziója, a progressív adózás, a legsúlyosabb fogyasztási adók lényeges csökkentése, esetleg elejtése, továbbá a munkás- és népjóléti intézmények létesítése, a létminimum adómentesítése, jó uzsorátörvény alkotása, — oly intézkedések, amelyeknek megvalósítása nem lehet eléggé gyors.

Egyébiránt a kuruzslás vádjával kellene illelnünk azt a gondolkodó főt, aki a kivándorlási vész gyógyítására kész recepttel állana elő. Évtizedes mulasztások kegyetlen büntetése ez a baj. Népesedési politikánk egész felépítésének elhibázottsága, az alapok roszszul való lerakása, a gerendáknak technikai ismeretek nélkül, ferde szögben való felrakása cifraságaitól aránytalanul súlyos tetőszerkezet fölébe helyezése oka annak, hogy düledezik az egész ház.

Nézetünk szerint nem is marad itt más egyéb hátra, mint vagy bevárni az összeomlást s aztán serényen újra építeni, vagy pedig óvatosan — de sürgősen — kicserélni ujjakkal az összes alkatrészeket.

Csak így képzelhetjük el a gyökeres segítséget s akár az egyiket, akár a másikat már csak a nagy választói reform keresztülvitele után várhatjuk. Csak ez hozhatja meg azokat az új eszméket, új áramlatokat és új törekvéseket, melyek a nép megélhetése vagy kérdés-komplexumának minden részletét megoldani hivatottak és őszintén akarják is.

Végül még egy szép társadalmi feladatra kell e helyen rámutatnunk, mely egymagában

is hamarosan a kivándorlás csökkentését illetőleg eredmény nélkül alig maradhatna: a háziipar fejlesztés. Olyan háziiparunk, melyben a nagyipar, mint gyökereiből szivhatná éltető nedvét: a szorgalmas munkában fegyelmezett munkásgenerációt, — nincsen. Ami van, az kísérlet, tiszteletreméltó kezdeményezés és némi mult-maradvány, mindössze elenyésző csekélység.

Olyannyira fontosnak látszik előttünk a háziipar megteremtése, hogy a birtokrendszer reformja mellett ezt tartjuk elsődrendű feladatnak, mert a mint az a földszerszám s a földben rejlő érték jobb kihasználásának lehetőségét, úgy ez a munka után való megélhetés s a munkaerő jobb értékesítésének biztosítását célozza. Mindakettő közvetlenül munkásaink megtartását, gyarapodását és családfenntartásuk megkönnyítését szolgálná, ami most, ipari állami alakulásunk hajnalhasadása napjaiban, hazánk gazdasága és hatalmassá tételenek magasröptű koncepciói közepett a — tulajdonképeni cél.

A nagybirtokokról.

Az összefüggés a kivándorlás méreteinek szédületes növekedése s a magyar földterület birtokmegoszlása között már régen ismeretes és teljesen feltárt dolog. S midőn ez az összefüggés most gazdasági testünk könnyen végzetessé válható megbetegedésében csucsosodik ki, könnyen nyulhatunk vissza a régi nagyjaink programtárába mentőgondolatért s akkor rá kell találnunk Deák Ferenc bölcsességei között arra a programpontra is, hogy: a holtkez birtokszereése megszorítandó, a hitbizományok pedig megszüntetendők.

A hitbizományokhoz kihatás tekintetében igen hasonlatosak nagybirtokaink azzal a sajátos bérleti rendszerrel, minőhöz hasonlót csak a keleti államok tudnak felmutatni. A fő és albérlők néhol két-háromszoros rétege fekszik rajta a legelső, a földet közvetlenül megművelő paraszt kisbérlőn és nyomja azt. Valóban nem csoda, ha a föld hozamából alig képes kielégíteni a fölötté levő bérlő-rétegeket s a maga és családja gyarapodására semmije sem marad.

Jól tudjuk, hogy a hitbizományok megszüntetése az egész birtokrendszer-reform kérdés-komplexumának csak a kisebbik része, hogy úgy mondjuk, csak egy kiálló kampó, mintegy fogantyúja a kérdésnek, melybe okvetlen belebotlik annak a keze, a ki a kérdéshez komolyan hozzányúl.

Valaminthogy az ipari termelés fejlődésének mentől magasabb fokán mentől erősebb és nagyobb méretű tőke koncentrációra vezet, sőt szükségképen arra vezetnie kell, épügy fel kell tételeznünk az analógiát a mezőgazdasági termelésre is. És ha mégis van a két termelés (ipari és mezőgazdasági) között eltérés, aminthogy tényleg van, akkor ez az eltérés nem lehet lényegi, a dolog természetében bentrejlő, hanem másféle, talán külső okok által előidézett különbségek. S e ponton ütközünk

a hitbizományok. Jogilag megrögzített nagy birtoktestek ezek, rendszerint már felállításuknál fogva is objective valamely család diszének fentartására és nem gazdasági erőinek és képességeinek kifejtésére rendeltetve, subjective is ilyenekül kezeltetvén, mentől kevesebb gondal, fáradozással, munkával miveltetnek, tehát okvetlen külterjes művelésre kárhoztatvák.

Nagy tőkék ezek, de nem valódi tőke-koncentrációk, mert a koncentrált-ság minden jellege nélkül valók. Míg az ipari koncentrált tőkék a legnagyobb arányu gépüzemmel, időnek, anyagnak teljes, tökéletes kihasználásával, munkamegosztás és munkaegyesítés folytonos tökéletesítése mellett a legszabatosabb gazdaságosság jegyében töltik be nagy feladatukat a fejlődés vonalán, addig a hitbizományokon a termelő munka oroszlánrésze az esőre és napsugárra hárul.

Ugyanezt a jelleget tüntetik fel nagy birtoktesteink. Ennek megfelelően birtokrendszerünk reformja alatt nem csupán a hitbizományok korlátozását kívánjuk érteni s távolról sem tartanók óhajtandónak azt, hogy nagybirtokok ne legyenek, mert mindez csak reflexe annak a valóban nagy bajnak, hogy az ország területének nagy része, csaknem fele, mely hitbizományt és nagybirtokot képez, külterjes művelés alatt áll, tehát gazdaságilag tökéletesen kihasználva nincsen.

Az a kincs, mely itt kihasználhatatlanul hever, ez a *lucrum cessans*, mely évről-évre növekszik, az hiányzik ennek a népnek s hajtja tengereken át.

S a haza földjében rekedő eme kincs után is a kis ember, a kisbirtokos adózik tulajdonképen, mert a nagy birtokok eléggé ki nem használt voltak magyarázható meg csak, hogy a kisbirtokok adója, teherviselése aránylag sokkalta nagyobb, mint a nagybirtoké. Alapvető okát kell látnunk ebben a folytonos drágulásnak is, mert termelés fokozása nem áll arányban a szükségletek növekedésével. Sőt, hogy a munkabérek nem emelhetők jobban, szintén annak tulajdonítható, hogy az erre fordítható értékek a földből ki nem emeltetnek.

Östermelésünk belterjessé tétele tehát a legelső feladatunk. Azaz: birtokrendszerünket úgy kell átalakítanunk, hogy a haza földjének mind belterjesebb művelését s a tőkének a mezőgazdaság terén való decentralizálódását avagy koncentrállódását ne akadályozza, mert a gazdasági erők szabad mérkőzésének kell meghatározni a birtokformációt és ott, ahol a kellő képességek és előfeltételek jelen vannak, önmagától fog a birtok koncentrállódni és ahol az előfeltételek és képességek hiányzanak, decentralizálódni fog. Így mindenestre harmónikusabban alakulna ki a birtokeloszlás, ami a szabad tulajdon elvébe ékelt hitbizományi rendszer mellett nem várható. Nem pedig azért, mert a birtokmegkötés jogi szerkezete mentességet biztosít hazánk területe jelentékeny részének azon gaz-

dasági törvény szankciója alól, mely a termelőt a folytonos fejlődésre, a termelés folytonos fokozásra, munka, idő és anyag folyton tökéletesebb kihasználására kényszeríti. Ezt a törvényt röviden kapitalizációnak nevezhetjük és szankciója az, hogy az ellene vétő termelő pangásnak néz elé és esetleg tönkre jut.

A kapitalizáció nem tűr sztagnálást, a megállás: visszaesés!

Ujdonságok.

— **Árpád-ünnepély.** A szeptember 15-iki Árpád-ünnepély nagyszabásúnak ígérkezik. Nap-nap után járják a különböző bizottságok az emlék tájkát és rendezkednek, hol mit lehet. E hó 29-én dr. Cicatricis Lajos alispán járt a helyszínén, hogy a munkákat meg szemlélje. Mint értesülünk, azokkal teljesen meg volt elégedve. Az ünnepély programja már meg van állapítva a következőkben: 1. Ünnepi istentisztelet, végzi Vásárhelyi József szeged-rókusi plébános. 2. Karének, előadják a szegedi egyesült daloskörök. 3. Megnyitóbeszéd, tartja Kelemen Béla főispán. 4. Az ünneplőközönség üdvözlése Becsey Károly dr. orsz. képviselő s az Árpád egyesület elnöke részéről. 5. Árpád siri álma, költemény Miskolci Kovács Gyulától, szavalja Bakó László. 6. Karének, éneklí az egyesült szegedi daloskörök. 7. Ünnepi beszéd, tartja Barabás Béla orsz. képviselő. 8. Pusztaszeren, költemény, írta, és szavalja Szalay Károly tanár. 9. Záróbeszéd, tartja Cicatricis Lajos dr. alispán. 10. Szózat, éneklí az egyesült daloskörök és a közönség. 11. A millenáris emlékmű megkoszorúzása a küldöttségek által. — Az ünnep végeztével közös ebéd, a küldöttségek és jelentkezők részére fentartott sátorban. Délután 3 órakor népiünnep.

— **Bíró választás.** A legnagyobb csendben, rendben ejtetett meg augusztus 28-án a bíró választás, a nélkül hogy a „Szentesi Lap“ tudósítója kedvéért a világ Mindszenten fenekestül felfordult volna. Az uradalom féltelennek híresztelt terrorizmusa sem volt található sehhol — mégis fiaskót vallott a Korom párt erőlködése. Bizony megjelent minden rémitgetés dacára az urnánál a község független polgársága és minden izgalom nélkül választotta meg Veres Sándort 242 szavazattal 80 szavazat ellenében. Tehát nem kívánta a nép — mint a „Szentesi Lap“ írta — Korom Istvánt bírójának. A törvényesség követelményeinek elég van téve, össze volt eresztve mindkét párt, a szavazók megmutatták, hogy kiben van több bizalmuk. Nyugodjék meg az eredményben mindenki. Veres Sándor urunk pedig vezesse a község dolgait épen olyan jó kedvvel, amilyennel vezette öt év előtti megválasztásakor. Adja Isten, hogy minél több áldás fakadjon működésén.

— **Halastély.** A Polgári Kör ma vasárnap halvacsorát rendez a kör helyiségében, amelyre az érdekeltek figyelmét ezennel is felhívjuk. Tagok által bevezetett vendégek, mint mindig most is szívesen láttatnak. Értesülésünk szerint az érdeklődés elég nagy. Résztvevők jelentkeztek Szentestről és Szegvárról is, úgy hogy a legkedélyesebb társaságok összejövetelére van kilátás.

— **Panasz a vasutra.** Kruzslitz István polgártársunk ma reggel megjelent szerkesztőségünkben és elpanaszolta, hogy reggel a 8 órai szentesi vonathoz kivitt podgyászát,

melyet gyorsárúként szignált a szállítólevélen, fölvettek ugyan, de föladóvevényt kérése dacára sem kapott róla, hanem ehelyett olyan csunyául összeszidta a nagy számban összegyűlt utasok előtt a szállítmányok kezelésével megbízott hivatalos közeg, hogy a sértő kifejezések miatt bizony pirulnia kellett. Végül azzal biztatták, hogy a föladóvevényt majd d. u. 4 órakor megkapja, ha érte megy, amikor talán a csomagját is nagy kegyesen utnak indítják. Hát ez bizony furcsa állapot. A vasuti szolgálati szabályzat erre vonatkozó paragrafusával aligha egyezik meg a raktárkezelő ur intézkedése. Nem lehet ott szó arról sem, hogy a föladóval goromba, durva szavakkal kell érintkezni. Mert ha az egész világon áll ez a fölfogás, aki fizet, az az ur; akkor bizonyára úgy van ez a vasutnál is. És utóvégre a vasut van a közönségért, nem pedig megfordítva. Reméljük, hogy a vasuti szállítmányt föladó a jövőben emberségesebb elbánásban részesülnek a csomagokat fölvevő közeg részéről.

— **Tűz.** Augusztus 27-én reggeli 7 órakor tüzet jelzett a harang. A csucson Gyovai Gáspár polgártársunk udvarán gyuladt ki egy boglya széna. Gyönyörű csendes idő volt, úgy, hogy a ház és szomszédság népei szétverték a tüzet, amikor a tűzoltók megérkeztek. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Nem lesz bor.** A csongrádi szőlők nagyobb részét, különösen azt a részét, ahol legtízesebb borok szoktak teremni, a nyár folyamán veszélyes nyavalya érte, mely abban nyilvánult, hogy a fürtök kocsánya és gerince elszáradt, minek következtében azok lehullottak. A veszedelem oly nagy mérvű, hogy vannak szőlők, ahol egy holdon egy hektó liter sem lesz. Az eltenni való lugos szőlő pedig végképen elpusztult. Hogy miféle gomba okozta a veszedelmet, azt helyesen megállapítani nem bírták. A budapesti központon ugyan peronosporának állapították meg, de nézetünk szerint tévesen, amenyiben a nyavalya ott is fellépett, ahol gondosan és idejében permeteztek. De másrészt meg miért éppen a külső, jó homoki szőlőket támadta meg, míg a fekete földbe, vagy a feketés homokba telepített szőlőket nem. Hogy mindenestre gomba, az bizonyos, tömlős vagy penész, de semmiesetre sem peronospora vitikola. Elég az hozzá, hogy ez a nyavalya nemcsak Csongrádon, hanem mint értesülünk, Kecskeméten is elpusztította a termést.

— **Vizsga az óvodában.** Az őgróf Pallavicini Károly után elnevezett helybeli községi óvodában, a felügyelőbizottság elhatározása értelmében, e hó 26-án tartatott meg az évről-évre vizsgálat az apró gyermekek százaival, valamint a felügyelő bizottság, az érdekelt szülők és a kíváncsi lakosság nagy számának jelenlétében. Az ünnepélyt a felügyelő bizottság elnöke a kisdedek lelkéhez szóló rövid beszéddel vezette be s ezt követették a szebbnél-szebb játékok, szavaltatok és okos feleletek, melyek mindannyiunkat arról győzték meg, hogy óvodánk vezetése a legjobb kezekbe van letéve. Az ünnepélyt a kisdedeknek dus lakomája követte s most néhány napra bezárulnak az óvoda kapui, hogy a tisztogatások végeztével a jövő év oszlopai újból bevonuljanak szép, tiszta termekbe, hogy játékközben ismét szépet, okosat és hasznosat tanuljanak.

— **Halálozás.** Zántó József helybeli iparos mester Rozália nevű fiatal szép leánya a múlt vasárnap éjjel meghalt. Temetése e hó 27-én volt, nagy részvét mellett. Nyugodjék békében.

— **Tűzoltók figyelmébe.** A helybeli „Önkéntes Tűzoltó Egylet“ ma d. u. 3 órakor tartja rendes gyülekezését, a mely az elméleti oktatáson kívül rend- és szergyakorlatokkal lesz egybekötve. A teljes számmal megjelölése föltétlen kívánatos.

— Elkobozzák a purdékát. Végre megtörtént az első országos lépés a cigányügy rendezésére. Igaz, hogy kissé későn, de megtörtént és még mindig jobb későn, mint soha. Megjelent a belügyminiszternek az összes törvényhatóságokhoz intézett körrendelete, mely a züllésnek indult gyermekeknek az állami gyermekmenedékhelyeken való neveléséről intézkedik. A rendelet nem irányul kifejezetten a kóbor cigányok ellen, mert a belügyminiszter nem akart a társadalom egy bizonyos rétege ellen rendeletet alkotni. De hogy mégis a kóbor cigányok ellen fordult az éle, mutatja ezt a rendeletnek az a része mely megszabja, hogy nem csak az elhagyott, hanem mindazok a gyermekek felveendőek a lelencházba, akik az eddigi környezetükben romlásak és elzüllésnek vannak kitéve. A rendelet szerint tehát elkobozandó a rendőrhatalóságok által minden 15 éven alóli gyermek mindazon szülőktől akik nem képesek a gyermeknek nevelést nyújtani, vagyis akiknek gyermekeik előreláthatóan csak elzüllednek és gonosztevékké válhatnak. Az üdvös miniszteri rendelet, — mint ezekből kitetszik — nem szól ugyan közvetlenül a kóbor cigányokról, de tartalmában mégis olyan, hogy alig van más a kóborcigányokon kívül, akivel szemben végrehajtása szükségessé válhatna.

— Agyon akarta löni a végrehajtót. Tóth József sövényházi lakoshoz a tavasszal a képzelhető legkiálthatatlanabb látogató, a végrehajtó kopogtatott be, hogy néminemű hátralékos járandóságok fejében foglalatást eszközöljön. A kellemetlenkedő végrehajtó a vánkoson kezdte az egzekválást, de ennél tovább nem is jutott el, mert Tóth, akit a foglalatás módfelett felingerelt, agyonlövélssel fenyegette a derék férfiut, ha azonnal ki nem takarodik a házból. A végrehajtó életveszélyes fenyegetés miatt feljelentette a veszedelmes adóalany, a szegedi törvényszék, az ellene a napokban megtartott tárgyalás során, három napi fogházra ítelt.

— A szentesi m. kir. állami főgimnáziumba járó tanulók szives figyelmébe ajánljuk Unter Müller Ernő szentesi „Diák Otthon“ könyvkereskedését. Nevezett könyvkereskedésnek már megjelent a jövő évre szóló tankönyvjegyzéke. Határozottan olcsóbb bármely fővárosi vagy vidéki antikvárius árjegyzékénél. Tessék összehasonlítani Unter Müller árjegyzékét akármelyik fővárosi antikvárius árlapjával és rögtön meggyőződik, hogy Unter Müller árjegyzéke 15—20 százalékkal olcsóbb. Ezen árjegyzéket Unter Müller könyvkereskedése bárkinek szívesen megküldi. Tessék egy levelezőlapon kérni. Vidékről jövő tanulók elhelyezését készséggel és ingyen közvetíti. 8—8

Iskolai beiratkozások.

A helybeli m. kir. állami elemi népiskolák gondnoksága tudomására hozza az érdekelt szülők, gyámok és gazdáknak, miszerint a jövő 1907/8. tanévi beiratkozásokat és a tanév kezdetét a következőképpen állapította meg az állami iskolai gondnokság:

A belterületi mindennapi és gazdasági ismétlő iskolai tanulók beiratásai szeptember hó 2—7-ig; a külterületi mindennapi és általános ismétlő iskolai tanulók beiratásai szept. hó 23—30-ig eszközöltnének.

A „Veni Sancte“ szeptember hó 9-én tartatik meg.

A rendes tanítások a belterületi mindennapi és gazdasági ismétlő iskolában szept. hó 10-én, a külterületi mindennapi és általános ismétlő iskolában október hó 1-én veszik kezdetüket.

Az elemi mindennapi iskolába a 6 évet még be nem töltött és a 12 évet már betöltött gyermekeket rendszerint felvenni nem lehet.

Oly gyermekeket, akik eléggé fejlettek és a kiknek a 8 év betöltéséhez a beiratáskor legfeljebb három hónapjuk hiányzik, csak az esetben lehet az állami elemi-népiskola első osztályába felvenni, ha az iskolában elegendő

hely áll rendelkezésre, illetőleg ha a 6 évet teljesen betöltött mindennapi tankötelesek már mind felvették.

A hat évesek mint kezdők iratnak be, a korosabbak az előző tanévi és kielégítő előmenetelük szerint magasabb osztályokba.

Oltási bizonyítványt minden tanuló köteles a beiratáskor felmutatni, vagy a beoltást más módon igazolni.

Kérve figyelmeztetjük a szülőket, hogy saját maguknak, meg gyermekeiknek érdekében, gyermekeik iránt tartozó szent kötelesség érzetéből irassák be idején és járassák pontosan iskolába gyermekeiket, hogy a rendes tanítást idejében megkezdeni és sikeresen lehessen végezni és hogy — nemcsak a szülőkre, hanem a tanítóra és a hatóságokra is nagyon kellemetlen kényszerítő eljárásokat mellőzni lehessen.

A népoktatási törvény és a gondnokság ezen intézkedései oly megjegyzéssel hozatnak nyilvánosságra, hogy mindazon szülők, gyámok vagy gazdák, kik tanköteles gyermekeiket (6—12, illetőleg 15-ik életévük betöltéséig) a kitűzött határidőig be nem iratják, avagy a tanításra rendszeresen nem járatták, különben szegénysorsu gyermekeik részére, semmiféle ruhanemű — vagy könyvszegélyt nem nyerhetnek.

Mindszent, 1907. évi augusztus hó 10-én.

Muszil Vilmos,
gond. jegyző.

Kádár Szilveszter,
gond. elnök.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

Horváth A. könyv- és műnyomdája, 1907.

NYILTTÉR.

(E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő).

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazon jóbarátaink és ismerőseink, kik feledhetetlen leányunk: Zántó Rozália temetésén megjelentek s bármi módon kifejezett részvételükkel és koszoruk küldésével fájdalmunkat enyhíteni szívesek voltak, ezuton hálás köszönetünket.

Mindszent, 1907. augusztus 28.

A gyászoló család.

Bucsu-szó.

Mindazoknak, akiktől személyesen búcsút nem vehettem hirtelen áthelyeztetésem miatt, ezuton mondok „Isten hozzád“-ot.

Mindszent, 1907. augusztus 30.

Mondovics Imre.

Uj géplakatos műhely.

Mindszent község és környéke mélyen tisztelt közönségét van szerencsém értesíteni, hogy Mindszinten, a Helfyutca 801. sz. házban a jelenkor igényeinek megfelelő

géplakatos műhelyt

rendeztem be s elvállalok minden e szakba vágó munkát, valamint javításokat és bármiféle vasesztergálást jutányos áron.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

Teljes tisztelettel

SZOLGA FERENCZ

géplakatos.

1—2

2212/1907. szám.

Hirdetmény.

Szegvár község 3222 korona 92 fillér építési költséggel felépítendő járvány kórház építésére vonatkozólag zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdet.

Zárt ajánlatok az előirányzott építési költség 10%-át kitevő bánatpénzzel vagy óvadékképes értékpapírral együtt az előjárásnál f. évi szeptember 15-ig benyújthatók. Vállalkozó a vállalati összeg $\frac{1}{3}$ -ad részét az épület tető alá hozatalakor, $\frac{1}{3}$ -ad részét az épület elkészítésekor, végre $\frac{1}{3}$ -ad részét az épület átvételekor veheti fel a községi pénztárból.

A bánatpénz az épület átvételétől számított 6 hónapig mint kamat nélküli letét fog kezeltetni a községi letétpénztárban.

A vonatkozó tervrajz és költségvetés Szegvár község közigazgatási jegyzői irodájában megtekinthető és ugyanott bővebb felvilágosítás nyerhető. A zárt ajánlatok f. évi szeptember 17-én délelőtt 9 órakor bontatnak fel.

Szegvár, 1907. év augusztus 29-én.

Bécsi
jegyző.

Farkas János
h. bíró.

Szántó Miksa

varrógép gyári raktárában

Hm.-Vásárhelyen, Andrassy-utca 4. sz. alatt

az őszre

250 db családi Singer varrógép

100 db karikahajós varrógép

kerül eladásra

gyári áron.

Üyönyörű képeslap-ujdonságok

a legnagyobb választékban kaphatók

HORVÁTH ANTAL PAPIRKERESKEDÉSÉBEN.

Folyton a legszebb és leghatásosabb ujdonságok!